

SIMÉN DOMOKOS

NE FÉLJETEK, ISTENRE EMLÉKEZZETEK!

Neh 4,14; 2Móz 12,14

Ki hitte volna, hogy emlékezni és ünnepelni is nehéz. "Mikor a percek aknamezején, / minden lépésnél robban egy remény?" Ki hitte volna ezelőtt, hogy történelmünk lelki és szellemi nagyjainak megcsonkított, ledöntött szobrait tudatunkban és lelkünkben kell újraformálnunk gyermekeinkben is. Ki gondolta volna, hogy a minden embernek egyformán adott isteni jogot, szabadságot, melyben egyenlőség van, kérni közbűnösség, elvenni érdem?

Sok minden megesett velünk, amit megértetni március 15-én, a szabadsághősök sírja mellett nem lehet.

Közösen ünnepelünk, és én nem szólom meg azt a többezer árnyék-magyart, ki innen is hiányzik. Egyházi emberként a Bibliából kell szólnom, "akinek van füle a hallásra, hallja", és értse.

Nem vagyunk árva nép! Van hozzánk hasonló: a Jézus népe. Ők is csak véletlenül születtek zsidónak, mint mi magyarnak, vagy mások romának, de szükségképpen mind embernek születtünk. Közel 2400 év bibliai távlata, eseménye nyit ajtót nekünk ma is a jelenre, s a jövőre.

A babiloni fogságba került nép egyik leszármazottja, Nehémiás, aki a perzsa király pohárnoka, szomorú ember volt. Nem csak azért, mert az országot szétdarabolták, a népet az Isten adta természetes jogától, a szabadságtól megfosztották, az öntudatot, az ösztönös összetartozást, a hitet, egy hasonlattal élve, karóba húzták; hanem azért is, mert a megtartás biztosítékát, a nemzeti megmaradás jelképét, a templomot s a várat lerombolták. Lelki erősség nélkül maradt a nép. Láta, hogy a nép egy része közömbös, a más része a hatalomhoz húzódott, sokan más hazába menekültek. A közösségtudat, a szabadság eszméje és szükségessége gazdátlan maradt. Tudta, hogy e nélkül a történelem hullájává válik minden nemzet; lélekben hontalanná az ember, atomizálódik a nép, hitel nélkülivé a megélt történelem valósága, és nem lesz soha belső kikelete... Ezért a szomorúságért kéri a királyt Nehémiás, engedje haza. Elengedik. Otthon csalódás éri. "Körültekintvén az előljárók és a főemberek között" - írja, azt látta, hogy mindenki a maga külön egyéni boldogságának, gondolatának útját járja. Egymás közt is széthúznak. Csak a cím, a rang kell, de belőle hiányzik a felelősségteljes ember... Az egyszerű emberekhez fordult. Népet féltve tudta, hogy elvesz a nép, mely meghasonlik, fél, elveszti önmagát, őseit, és így a jövőjét is. Először bátorít: "Ne féljete! Az Istenre, az igazságra, a hatalomra emlékezzetek!" Benne egyek és erősek lehetünk! Biztat: "Harcoljatok testvéreitekért, fiaitokért, lányaitokért, feleségeitekért és házaitekért, örökségeitekért. Önvédelem ez, nem népirtás: a magatokét védjétek, "foggal, tíz körömmel, démoni dühvel, ahogy lehet!"

Az együttélő népek, csúfolták, támadták. A megalkuvók, a csak szóval-szájjal-látszathazafiak félre álltak. Nehémiás az öntudatosokat, a megmaradást munkálókat a prófétára hallgató népet hívta. Ezek az egyik kezükben a védekező karddal, a másik kezükben az építő kőműves kanállal éjjel és nappal helyt álltak. A templom s a fal felépült. A népe pédaadásnak megmaradt a mai napig. Nem csak a halottak őrizték hát a becsületet, hanem a megmaradást munkálók is... Jellemző rá, hogy a látható után a lelkeket kezdte építeni, hitet, öntudatot, erőt adott a lelkeknek. A széthúzókat, a maguknak valókat, a közömbösöket kitette a várból.

A szabadság és világszabadság eszméje és valósága egy ilyen romjaira épülő vár volt sokszor; 1848. március 15-én is. Ezt akarták akkor fölépíteni, hogy legyen helye benne, az erősségben, minden embernek, népnek és felekezetnek. Kossuth, Széchenyi, Petőfi és Bem szóltak, mint Nehémiás, azokhoz, kiknek volt öntudata, hite, akarata és lelkiismerete.

Eszméből és tetteiből nemzedéket építettek nekünk. A szabadságot Isten akarata szerint világszabadsággá tágították.

Ünneppé szentelték akkor s mindenkorra március 15-ét. Itt és most nem tud csak Mózes prófétával szólni, a Nehemiás példája alapján minden március 15-ét ünneplő és jelenlétével megtisztelő emberhez: "És legyen ez a nap nektek emlékeztetőül, és ünnepnek szenteljétek azt, nemzetségről nemzetségre, örök rendtartás szerint ünnepeljétek azt..." mert a költő szerint örökké "Tenni kell! Az élet örökké újjáéled, ha úgy érzi, hogy érdemes csodát kezdeni /te/ Veled". Veled! Velünk! A szabadságunkért, a megmaradásunkért, s az örökkévaló egy Istenért. Ámen